

Käsitteet kansainväliselle kartalle kohdalleen ja vertailukelpoisiksi: jatkuva oppiminen, ohjaus, elinikäinen oppiminen ja ohjaus

Raimo Vuorinen & Jaana Kettunen

Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto

Yhteinen ELO-ryhmien kokoontuminen – työn murros ja jatkuva oppiminen
ohjausjärjestelyjen näkökulmasta 6.9.2019

Elinikäinen oppiminen/Lifelong learning

- Elinikäisellä oppimisella tarkoitetaan kaikkea elämän aikana tapahtuvaa oppimista, jonka tarkoituksena on kehittää yksilön tietoja, taitoja ja kykyjä henkilökohtaisessa, yhteiskunnallisessa tai sosiaalisessa elämässä ja/tai työelämässä (Tilastokeskus).
- EU:n komission mukaan elinikäisen oppimisen käsitteen tulisi sen lisäksi, että se tarkoittaa oppimisen jatkumista esikoulusta eläkeikään, sisältää kaikki virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen muodot.
- Tiedonannon kuulemisprosessissa korostettiin myös oppimisen tavoitteita, kuten aktiivista kansalaisuutta, henkilökohtaisten toiveiden toteutumista, yhteiskuntaan sopeutumista sekä työllistymiseen liittyviä näkökohtia.
- Elinikäisen oppimisen perustana olevissa ja sitä edistävissä periaatteissa korostuvat oppijakeskeisyys, yhtäläisten mahdollisuuksien tärkeys sekä opiskelumahdollisuuksien laatu ja merkityksellisyys

EU 2018: Elinikäisen oppimisen avaintaidot

- Lukutaito
- Monikielitaito
- Matematiikan taidot sekä luonnontieteiden, teknologian ja insinööritieteiden alan taidot
- Digitaalitaidot
- Henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot
 - Sisältävät urasuunnittelutaidot
- Kansalaistaidot
- Yrittäjyystaidot
- Kulttuuritietoisuuteen ja kulttuurin ilmaisumuotoihin liittyvät taidot

Jatkuva oppiminen (OKM)

- Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.
- Jatkuvalla oppimisella viitataan, samoin kuin elinikäisen oppimisen käsitteellä, ihmisen koko elämänkaaren aikaiseen, monelle elämänalueelle ulottuvaan oppimiseen. Jatkuva oppiminen kattaa siten sekä formaalin, muodollisen koulutusjärjestelmän mukaisen oppimisen että koulutusjärjestelmän ulkopuolella ja siitä täysin riippumatta tapahtuvan oppimisen.
- Työssä oppiminen on yksi merkittävimmistä koulutusjärjestelmän ulkopuolisista oppimisen muodoista

Esimerkkejä termien kirjavuudesta...

- Career Development, Career Guidance, Career Counselling, Mentoring, Coaching, Life Design
- Lifelong guidance
- Lebensbegleitende Bildungs und Berufsberatung
- Karriärrådgivning, karriärvågledning, studie- och karriärvågledning, studievågledning, studie- och yrkesvågledning, karriärutveckling, studiehandledning
- Karjäärinõustamine
- Orientation tout au long de la vie

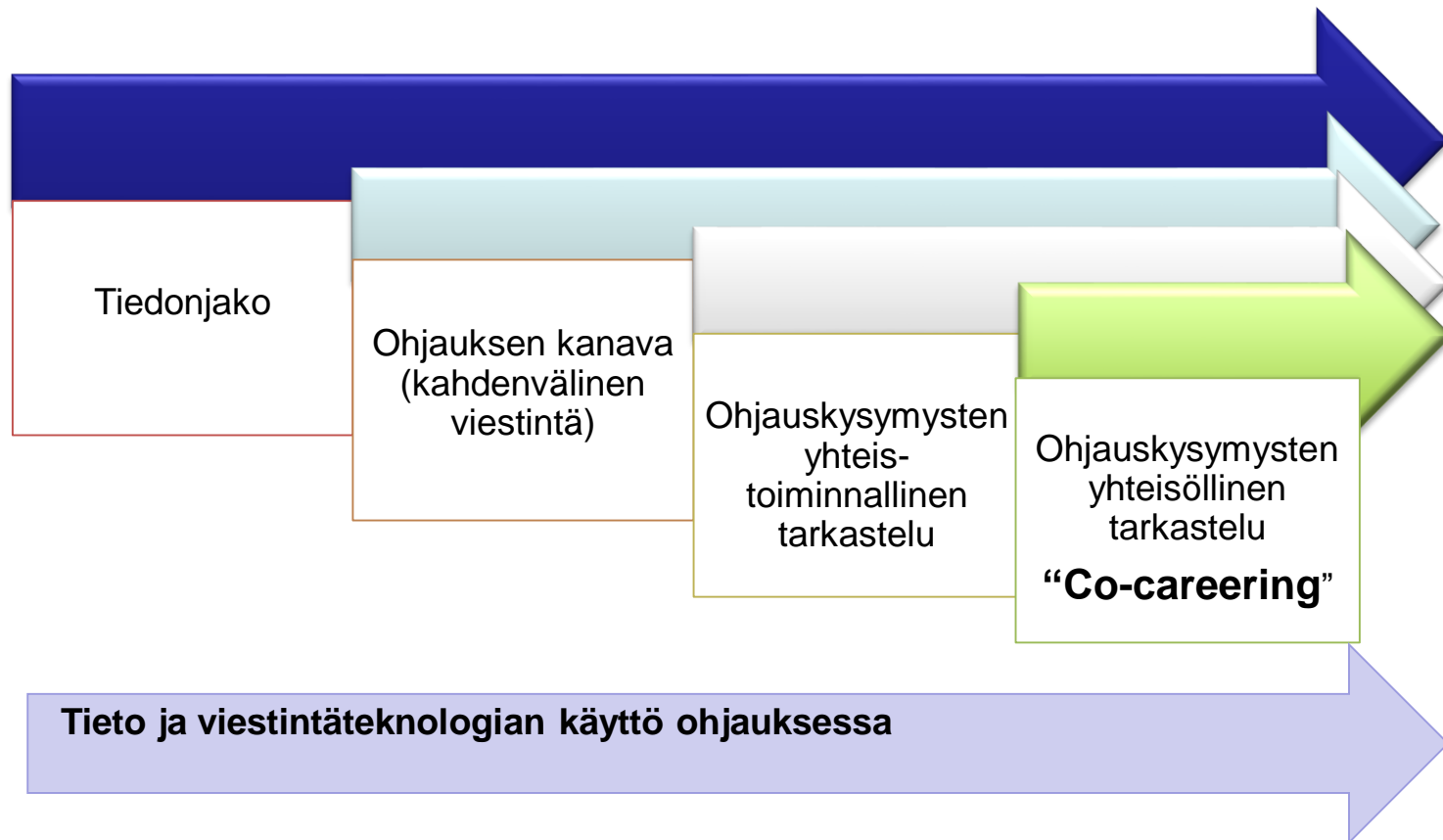
Elinikäinen ohjaus...

(EU:n ministerineuvoston päätöslauselma 28.5.2004)

- **Mitä:** Erilaiset toimet:
 - » tietojen ja neuvojen antaminen, opinto-ohjaus, tietojen ja taitojen arviointi, opastus, neuvottelu, päätöksenteko- ja uranhallintataitojen opettaminen
- **Kenelle/**
- Kenen kanssa:** Kaikenikäiset kansalaiset
- **Milloin:** Missä tahansa elämänvaiheessa
- **Kohde:** Koulutukseen ja ammattiin liittyvät päätökset, yksilöllisen kehityskaaren hallinta, valmiuksien, taitojen ja kiinnostusten määrittely
- **Ura:** Yksilöllinen kehityskaari oppimisessa, työssä ja muussa sellaisessa toiminnassa, jossa valmiuksia ja taitoja opitaan ja/tai käytetään.
- **Missä:** Julkiset palvelut, työelämä, kolmas sektori, ostopalvelut, yksityiset palvelujen tuottajat

Tiedonjaosta ohjauksellisten kysymysten yhteisölliseen työstämiseen

Kettunen, J. 2017. Career practitioners conceptions of social media and competency for social media in career services.

Terminologia ja subjektius?

Organisaatiokieli

Kansalaiskieli

Työllisyys?

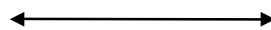
Työllistyvyys?

Joustavuus?

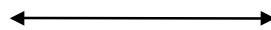
Oman osaamisen
jatkuva päivittäminen ja
ylläpito?
-> elinikäinen oppiminen

Koulutus ja opetus?

Oppiminen?

Uranvalinta?

Ura jatkuvina valintoina?

Ohjaus?

*Careering, co-careering,
Life design, CMS?*

Elinikäiset urasuunnittelutaidot omana itsenäisenä kompetenssina tietoyhteiskunnassa – opittavissa oleva kompetenssialue

- > Elinikäinen oppiminen & elinikäinen ohjaus

Elinikäiset urasuunnittelutaidot/ työelämävalmiudet (ELGPN 2012)

- Elinikäiset työelämävalmiudet (uranhallinta- ja urasuunnittelutaidot) rakentuvat useista erillisistä kompetensseista, joiden avulla yksilöt tai ryhmät voivat koota, analysoida, syntetisoida sekä organisoida omaa itseään, opiskelua, koulutusta, työtehtäviä ja työmarkkinoita koskevaa tietoa (*sisältöulottuvuus*).
- Näihin urasuunnittelutaitoihin sisältyvät lisäksi taidot tehdä ja toteuttaa päätöksiä sekä tietoisia aktiivisia siirtymiä (*prosessiulottuvuus*)

Ohjauksen, neuvonnan ja tiedon jakamisen vertailua (Ohjus –projekti 2002)

	Ohjaus	Neuvonta	Tiedon jakaminen
Tehtävä	Edistää keskustelun keinoin asiakkaan omaa kykyä parantaa elämäänsä hänen haluamallaan tavalla	Neuvoa asiakkaalle sopiva toimintatapa	Antaa asiakkaalle hänen tarvitsemiaan tietoja
Suhde tietoon	Korostetaan asioiden tulkinnanvaraisuutta ja monia toimintamahdollisuuksia	Neuvo perustuu asiantuntijan tietoon.	Tarvittava tieto koostuu tosiasioista

Ohjauksen, neuvonnan ja tiedon jakamisen vertailua (Ohjus –projekti 2002)

	Ohjaus	Neuvonta	Tiedon jakaminen
Asiakkaan rooli	<p>Asiakas osallistuu aktiivisesti esittämiensä pulmien ratkaisemiseen.</p> <p>Hänen tavoitteensa ja tulkintansa ovat työskentelyn lähtökohtia.</p> <p>Asiakas on oman elämänsä asiantuntija</p>	<p>Asiakas odottaa saavansa ongelmaansa asiantuntija-apua neuvon muodossa.</p> <p>Hän on neuvon pyytäjä ja vastaanottaja.</p> <p>Asiakas päättää neuvon noudattamisesta</p>	<p>Asiakas hakee itselleen puuttuvaa tietoa.</p> <p>Hän on tiedon vastaanottaja.</p> <p>Asiakas käyttää tietoa hyväkseen.</p>

Ohjauksen, neuvonnan ja tiedon jakamisen vertailua (Ohjus –projekti 2002)

	Ohjaus	Neuvonta	Tiedon jakaminen
Ammat-tilaisen rooli	Työntekijä pyrkii keskustelussa vahvistamaan asiakkaan toimintakykyä ja välttää valmiiden ratkaisumallien tarjoamista	<p>Työntekijä on asiantuntija eri toimintavaihtoehtojen arvioinnissa.</p> <p>Hän tietää puheena olevasta asiasta enemmän kuin asiakas.</p> <p>Työntekijän on varmistettava, että neuvot ovat asiantuntevia ja ymmärrettäviä</p>	<p>Työntekijä antaa asiakkaalle hänen haluamansa tiedon.</p> <p>Työntekijä huolehtii tietojen oikeellisuudesta ja riittävydestä.</p>

Ohjauksen, neuvonnan ja tiedon jakamisen vertailua (Ohjus –projekti 2002)

	Ohjaus	Neuvonta	Tiedon jakaminen
Keskustelun kulku	<p>Ohjauskeskustelu on yleensä monivaiheinen ja rakenteeltaan löyhä.</p> <p>Keskustelun kulkuun vaikuttaa asiakkaan tekemät aloitteet ja toisaalta työntekijän käyttämä lähestymistapa.</p> <p>Ohjaustehtävän suorittaminen voi edellyttää useita keskustelukertoja</p>	<p>Keskustelun perusrakenteena on neuvon pyytäminen ja sen antaminen.</p> <p>Toisinaan neuvon antaminen voi tapahtua työntekijän aloitteesta.</p> <p>Neuvontakeskustelu on joskus melko lyhyt, mutta se voi laajentua monivaiheiseksi tehtäväksi</p>	<p>Keskustelun ydin rakentuu asiakkaan kysymyksestä ja työntekijän vastauksesta. Joissakin tapauksessa työntekijä voi tarjota tietoja omasta aloitteestaan.</p> <p>Yleensä keskustelu on lyhyt. Toisaalta oikean tiedon antaminen voi edellyttää monenlaisia tarkennuksia, minkä vuoksi keskustelun rakentuminen ja laajuus vaihtelevat</p>

Kiitos

Lisätietoja

Raimo Vuorinen
Koulutuksen tutkimuslaitos
Jyväskylän yliopisto
raimo.vuorinen@jyu.fi

Jaana Kettunen
Koulutuksen tutkimuslaitos
Jyväskylän yliopisto
jaana.h.kettunen@jyu.fi

